

**ԶԱԼՅՐՈՒՐԳԻ ԱՐՔԵՊԻՄԱՆՈՂՈՍ ԴՈՎՏՈՐ ԱԼՈՅՍ ՔՈԹԳԱՍԵՐԸ ԵՒ
«ՊՐՈ-ՕՐԻՆՆՍԵ» ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ**

Սեպտեմբերի 12-ին՝ Խաչվերացի պոռնին, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, Վանական խորհրդի նախագահ Ս. Փառեն եպիսկոպոս Ավետիքյանն հանուն Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գաբեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի ընդունեց Նոմնակաթուղիկ Եկեղեցու Զայցբուրգի արքեպիսկոպոս դոկտոր Արյս Քոթգասերին եւ «Պրո-Օրինսե» կազմակերպության ներկայացուցիչներին՝ ողեկցությամբ Մայր Աթոռի Միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի պատասխանատու Տ. Նովակիմ եպիսկոպոս Մանուկյանի:

Ողջունելով հյուրերի այցը համայն հայության կենտրոն՝ Փառեն Սրբազանն իր խոսքում փոխակապեց, որ Նորին Սրբությունն այս օրերին հովվապետական այցով գտնվում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Նայոց Արևմտյան թեմում: Սրբազանը անդրադարձավ նաև Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Վարչիկանի միջեւ առկա սերտ եղբայրական հարաբերություններին, ինչպես նաև Կասնամյակների համագործակցությանը «Պրո-Օրինսե» շրջանակներում:

Պատասխան խոսքում Զայցբուրգի արքեպիսկոպոսն իր երախտագիտությունը հայրենեց ջերմ ու բարեկամական ընդունելության համար, ապա անդրադարձավ «Պրո-Օրինսե» կազմակերպության գործունեությանը՝ ի մասնավորի վերաբերյալ կազմակերպության ղեկավարության բազում հանդիպումները Նայ Եկեղեցու նվիրապետական Աթոռների գահակալների հետ: Քոթգասեր արքեպիսկոպոսն արձանագրեց, որ նույն ջերմ ու եղբայրական հարաբերությունները շարունակվում են նաև այսօր ի դեմս Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Գրիգորյանի:

Զայցբուրգի արքեպիսկոպոսի գլխավորած պատվիրակությունը, որի կազմում էին Ավստրիայի բաղաբական, հասարակական բազում գործիչներ, ներկա գտնվեց նաև Պատարագի սրբազան արարողությանը:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

**ԷՍՏՈՆԻԱՅԻ ԵԿԵՂԵՅԻՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՅՅՐ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ**

Սեպտեմբերի 17-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գաբեգին Բ Կաթողիկոսի հրավերով Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին ժամանած Էստոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի պատվիրակությանն ընդունեց Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի վարիչ Տ. Նովակիմ եպիսկոպոս Մանուկյանը: Նախապես ներկա էին ԵՄՆ Նայաստանյան Կոր սեղան բարեգործական միջեկեղեցական հիմնադրամի եւ ԷԿԼՈՖ հիմնադրամի

ներկայացուցիչներ և Միջեկեղեցական հարաբերությունների գրասենյակի պաշտոնետոթյունը:

Ամենայն հայոց հայրապետի անունից հովակիմ Սրբազանը ողջունեց պարվիրակության այցը Մայր Աթոռ և գոհունակություն հայտնեց Մայր Աթոռի և Էսպոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի միջև ձևավորվող հարաբերությունների համար: Ապա Սրբազանը ներկայացրեց հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու առաքելությունը աշխարհասփյուռ հայ ժողովրդի կյանքում, անդրադարձավ ներկայիս գործունեությունը: Էսպոնական պարվիրակության անունից շնորհակալական խոսք ասաց Տ. Լազար Եպիսկոպոս Գուրկինը:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին մի շարք հարցեր՝ հեղափոխական հարաբերությունների առավել սերտացման, փորձառության փոխանակման և սոցիալական դիալոգի շարունակման համագործակցության հաստատման վերաբերյալ:

Ապա Սրբազան Հոր ողեկցությամբ Խորհրդի անդամները շրջեցին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի փարածքում, ծանոթացան նրա պատմությանը, այցելեցին Մայր Աթոռի թանգարաններ՝ ծանոթանալով հայ հոգևոր մշակույթի գանձերին և սրբություններին:

Նույն օրը պարվիրակությունն այցելեց նաև Սուրբ Գայանե և Սուրբ Հռիփսիմե վանքերը, հանդիպումներ ունեցավ վանահայրերի հետ:

Օրվա վերջում Խորհրդի անդամներին հյուրընկալեցին Գևորգյան հոգևոր ճեմարանի քննական կազմը և ուսանողությունը: Տեսչության անունից հյուրերին ողջունեց փոխընթացի Տ. Տիրան արևոյա Պետրոսյանը, ներկայացրեց ճեմարանի պատմությունը և առօրյան: Հանդիպման ընթացքում պարվիրակները ճեմարանականներին ներկայացրին Էսպոնիայի եկեղեցիների հոգևոր կյանքն ու գործունեությունը, պարասխանեցին ուսանողներին հեղափոխական հարցերին:

Էսպոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի պարվիրակները՝ ողեկցությամբ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ Տ. Հովակիմ Եպիսկոպոս Մանուկյանի, սեպտեմբերի 18-ին այցելեցին Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր, ուր հայոց Ցեղասպանության անմեղ զոհերի հոգիների հանգստության համար աղոթք բարձրացրին առ Աստված և իրենց հարգանքի փոքր մատուցեցին՝ ծաղիկներ դնելով անմար կրակի մոտ:

Նրանք այցելեցին նաև հայոց Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտ, ուր նրանց ընդունեց թանգարանի տնօրեն հայկ Դեմոյանը: Այստեղ Խորհրդի անդամները ծանոթացան թանգարանի ցուցադրություններին, գրանցում կատարեցին հուշամատյանում:

Նույն օրը պարվիրակությունը եղավ Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մարենադարանում: Ողեկցությամբ Մարենադարանի տնօրեն հրաչ Թամրազյանի՝ նրանք ծանոթացան հայ ժողովրդի բազմադարյա մշակույթի գանձերին և արժեքներին:

Այնուհետև Էսպոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի անդամներն ուղևորվեցին հատիճավանք: Հատիճավանքի վանահայր Տ. Կորյուն արևոյա Առաքելյանը հյուրերին ներկայացրեց վանքի ներկայիս գործունեությունը, վանական կյանքի վերականգնման ուղղությամբ կատարվող աշխատանքը:

Պարվիրակությանը հյուրընկալեց նաև Շիրակի թեմի առաջնորդ Տ. Միքայել Եպիսկոպոս Աջապահյանը: Նրա ողեկցությամբ հյուրերը եղան Վահանաբերդում, Գյումրիի Յոթ-

վերք Ս. Ասրվածածին եկեղեցում, այցելեցին թեմի ընկերային կենտրոն՝ ծանոթանալով թեմից ներս իրականացվող հոգևոր կրթա-դաստիարակչական, ընկերային և հովվական գործունեությանը:

Սեպտեմբերի 19-ին Էստոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի պատվիրակները Միածնաէջ Մայր Տաճարում մասնակցեցին Ս. Պարարագի արարողությանը, ապա հյուրընկալվեցին Խոր Վիրապի վանքում, ուր վանահայր Տ. Նարեկ արեղա Ավագյանը ներկայացրեց վանքի պատմությունը և ներկայիս գործունեությունը:

Նույն օրը պատվիրակությունն այցելեց Սևանի Վազգենյան հոգևոր դպրանոց, ուր ճեմարանականները հանդես եկան հոգևոր և ազգային երգերի կատարմամբ: Ուսանողներին հոգևոր իր պարզամբ բերեց պատվիրակության ղեկավար Տ. Լազար եպիսկոպոս Գուրկինը: Նյութերը նաև ներկա գրնվեցին երեկոյան ժամերգությանը:

Սեպտեմբերի 21-ին Խորհրդի անդամները Մայր Տաճարում ներկա գրնվեցին Նայասարանի Նանրապետության Անկախության փոնի առիթով կատարվող Նանրապետական մաղթանքի արարողությանը, որ հանդիսացավ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը:

Նույն օրը պատվիրակությունը՝ ուղեկցությամբ Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ Տ. Նովակիմ եպիսկոպոս Մանուկյանի, այցելեց Քանաքեռի Ս. Ասրվածածին եկեղեցի՝ մասնակցելու Սրբազան պարարագին:

Ապա Խորհրդի անդամները մեկնեցին Արագածոտնի թեմ, ուր այցելեցին Օշականի Ս. Մեսրոպ Մաշտոց եկեղեցի և աղոթեցին Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի շիրիմի առջև: Պատվիրակները հյուրընկալվեցին նաև առաջնորդարանին կից գործող դպրարանը, դիպրեցին երիտասարդաց միության անդամների նկարները:

Պատվիրակությանը ներկայացվեց նաև թեմի հոգևոր և շինարարական գործունեությունը և ապագայի հեռանկարները: Խորհրդի անդամներն առիթ ունեցան այցելելու Արագածոտնի թեմի պարմական վանքերն ու եկեղեցիները:

Սեպտեմբերի 22-ին Էստոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի պատվիրակությունն ավարտեց պաշտոնական իր այցը Նայասարան:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾԻՆ
ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՐԳ

ԷՍՏՈՆԻԱՅԻ ԵԿԵՂԵՅԻՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՊԱՏՎԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ

Սեպտեմբերի 20-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց սեպտեմբերի 17-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին ժամանած Էստոնիայի Եկեղեցիների Խորհրդի պատվիրակությանը՝ գլխավորությամբ Նաովսկի եպիսկոպոս Լազար Գուրկինի և ուղեկցությամբ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի վարիչ Տ. Նովակիմ եպիսկոպոս Մանուկյանի:

Լազար եպիսկոպոսը շնորհակալություն հայտնեց Նորին Սրբությանը Նայասարան